

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **H. H. C.**, zast. Mgr. Ondřejem Novákem, advokátem se sídlem Farní 19, Frýdek – Místek, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 8. 2018, č. j. OAM-213/ZA-ZA11-K01-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 7. 2019, č. j. 41 Az 24/2018 – 102,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl, že se stěžovateli mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

I. Vymezení věci

[2] Z předloženého správního spisu lze zjistit, že stěžovatel podal dne 15. 3. 2017 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Je konžské národnosti a státní příslušnosti, není organizován v žádné politické straně či hnutí, je svobodný a bezdětný. Ve vlasti žil naposledy v hlavním městě Kinshase.

[3] Stěžovatel v řízení o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že se v Demokratické republice Kongo počátkem roku 2015 účastnil opoziční demonstrace proti zásahům do ústavy prováděných prezidentem. Toto shromáždění bylo rozehnáno policií a stěžovatel byl zatčen. Následně byl vězněn na dvou místech, ve vyšetřovně ANR (Národní zpravodajská služba) a následně ve věznici NDOLO. V červnu 2016 uprchl s pomocí důstojníka pocházejícího ze stejného kraje, jako jeho matka. Následně se zdržoval u přátel, odkud kontaktoval svoji matku, která mu poskytla finanční prostředky na odchod z vlasti a falešnou průkazku na jméno J. M. L. Poté vycestoval ze země, hranici přešel s pomocí převaděče mimo hraniční přechod. Přes Zambii a Zimbabwe se dostal do Jihoafrické republiky, kde si prostřednictvím osoby, s níž se seznámil

v autobuse, sjednal pohovor na české ambasádě, získal schengenské vízum do České republiky a obstaral si letenky.

[4] V září 2016 odcestoval z Johannesburgu do Paříže a následně do Holandska, odkud byl v souladu s čl. 22 odst. 1 písm. b) nařízení ministra vnitra č. 48/2016 a Nařízením (EU) č. 604/2013, transferován do České republiky.

[5] Krajský soud obsáhle zrekapituloval napadené rozhodnutí a ztotožnil se s rozhodovacími důvody žalovaného. Azylový příběh zhodnotil jako nevěrohodný, zejména z důvodu rozporu v otázkách týkajících se pobytu stěžovatele ve dvou věznicích a cestovního pasu. Konstatoval rozdíly mezi výpovědí a listinami obsažených ve správním spise, zejména z žádosti o schengenské vízum a z údajů, které lze vyčíst z kopie cestovního pasu. Jako naprosto nepravděpodobné vyhodnotil krajský soud tvrzení o výsledku provedeném nizozemskými orgány bez osobní přítomnosti tlumočnicka. Z podkladů taková skutečnost neplyne, navíc ji stěžovatel uplatil poprvé až v průběhu soudního řízení.

[6] Otázkami zdravotního stavu se žalovaný dle krajského soudu řádně zabýval, ve správním spise je založena toliko jedna lékařská zpráva z ORL oddělení Nemocnice Havířov, kde byl stěžovatel hospitalizován z důvodu zánětu mandlí. Tuto zprávu žalovaný zhodnotil, nejednalo se však o tak závažný zdravotní problém, že by bylo třeba k němu přihlídnout. Přestože stěžovatel opakovaně hovořil o psychických problémech, které mají být důsledkem jeho pobytu v konžském vězení, nedoložil žalovanému žádnou odbornou zprávu. Tu, ačkoliv o návštěvách psychologa hovořil i v průběhu soudního jednání, nepředložil ani krajskému soudu, ač mu v tom nic nebránilo. Krajský soud proto považuje i toto tvrzení za účelové a neztotožňuje se s námitkou, že se žalovaný jeho zdravotním stavem dostatečně nezabýval.

[7] Podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu nebyly naplněny, stejně jako podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Krajský soud proto dospěl k závěru, že žaloba není důvodná a podle § 78 odst. 7 s. ř. ji zamítl.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

[8] Proti rozsudku krajského soudu brojí stěžovatel kasační stížností, jejíž důvody lze podřadit pod důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.

[9] Má za to, že v projednávané věci došlo k závažným procesním vadám, pro které kasační stížnosti přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a je tedy přípustná.

[10] Krajský soud pochybil, když žádným způsobem nezohlednil zdravotní stav stěžovatele i přesto, že žalovaný zanedbal svoji povinnost vyplývající z § 10 odst. 5 zákona o azylu a neinformoval stěžovatele o možnosti provést lékařskou prohlídku k prokázání dřívějšího pronásledování a neobjektivizoval příslušným vyšetřením, zda nemohou být výpovědi stěžovatele ovlivněny jeho zdravotním stavem či předepsanou medikací. Zdravotní stav mohl ovlivnit výpovědi týkající se prožitých traumat, je velmi pravděpodobné, že stěžovatel trpí posttraumatickou stresovou poruchou, dosud trpí poruchami spánku. Žalovaný se nevyjádřil ani k předloženým lékařským dokumentům, jeho rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné.

[11] Za zcela nepochopitelnou část rozsudku označuje úvahu týkající se doložení lékařských zpráv a zprávy z návštěvy psychologa. Stěžovatel tyto dokumenty přiložil k žalobě, skutkové

pokračování

závěry soudu jsou proto v rozporu s obsahem soudního spisu. Krajský soud celou řadu předložených lékařských zpráv nekomentoval, do rozhodnutí je nezahrnul, naopak uvedl, že stěžovatel tyto listiny nedodal, jeho rozhodnutí je proto rovněž nepřezkoumatelné. Vzhledem k tomu, že nebyl objektivizován zdravotní stav stěžovatele, nelze jeho výpovědi hodnotit jako nevěrohodné.

[12] Výpověď v Nizozemí byla překládána pouze telefonicky a překladatel v některých bodech hrubě zkreslil stěžovatelova tvrzení. Proto nelze kategoricky prohlásit, že tvrzení jsou rozporná a celá výpověď je nevěrohodná. Z uvedených důvodů navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu.

[13] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že dle jeho přesvědčení nepřesahuje kasační stížnost stěžovatele jeho vlastní zájmy a je ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná. Lékařské zprávy zmiňované v kasační stížnosti nebyly soudu ani žalovanému předloženy, stěžovatel na ně nepoukazyval ani jejich provedení při ústních jednáních u krajského soudu nenavrhoval. Proti nesprávnému překladu výpovědi v Nizozemí měl stěžovatel brojit přímo při tamním řízení, pokud tak neučinil, lze stěží jeho tvrzení uvěřit. V opačném případě by se mu otevřel prostor pro modifikaci jeho azylového příběhu v návaznosti na argumentaci použitou v rozhodnutích žalovaného a soudu. Navrhuje odmítnutí kasační stížnosti.

[14] Stěžovatel v replice na vyjádření žalovaného zopakoval část tvrzení z kasační stížnosti, zejména zdůraznil pochybení žalovaného při objektivizaci jeho zdravotního stavu. Trvá na zrušení rozsudku krajského soudu.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[16] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“.

[17] Soud nespatřuje v namítaných skutečnostech přesah vlastních zájmů stěžovatele, a to v mezích vytyčených výše uvedeným usnesením prvního senátu. Dle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto Nejvyšší správní soud dále stručně uvede, proč věc stěžovatele nepřesahuje jeho zájmy natolik, aby se jí soud podrobně věcně zabýval.

[18] Nejprve se soud zabýval otázkou nesprávně zjištěného skutkového stavu a s tím související nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí. Pokud by totiž krajský soud přezkoumal rozhodnutí správního orgánu, které nebylo přezkoumání vůbec způsobilé, zatížil by vadou nepřezkoumatelnosti i své rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 – 91).

[19] Vlastní přezkum rozhodnutí krajského soudu (správního orgánu) je totiž možný pouze za předpokladu, že splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je natolik závažnou vadou, že k ní soud přihlíží i bez námítky, z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[20] Veškerá výše uvedená kritéria obě napadená rozhodnutí splňují. Jedná se o srozumitelná rozhodnutí opřená o vyčerpávající odůvodnění, ze kterých je zcela zřejmé, proč krajský soud i žalovaný rozhodli tak, jak je uvedeno ve výroku obou rozhodnutí.

[21] Žalovaný shromáždil jak potřebné informace o osobě stěžovatele, tak i celou řadu zpráv ze země původu. Z odůvodnění napadeného rozsudku je patrné, že se i krajský soud zabýval obsahem správního spisu. Situace stěžovatele byla hodnocena individuálně a nebyly zjištěny žádné pochybnosti. O nepřezkoumatelnosti rozhodnutí krajského soudu v dané věci nelze hovořit, neboť rozsudek není nesrozumitelný, obecný ani není v rozporu se současnou judikaturou. Krajský soud se řádně vypořádal se všemi žalobními námitkami.

[22] K otázce psychického stavu NSS ověřil, že stěžovatel krajskému soudu ani žalovanému skutečně nedoložil žádnou lékařskou zprávu ani vyjádření psychologa. Přílohou žaloby, založenou ve spise krajského soudu, je pouze výpis z internetového vyhledávače s ručně psanou poznámkou pravděpodobně objednávacího termínu do psychologické poradny PhDr. O. H., psycholožky v Havířově. Tato listina však sama o sobě nic neprokazuje, nijak nepodporuje tvrzení o zásadních psychických problémech, které měly vliv na úroveň věrohodnosti výpovědi. Krajský soud správně uvedl, že stěžovatel žádnou zprávu prokazující jeho psychické problémy nepředložil. Není proto pravdou, že by se takovým důkazem opomněl zabývat.

[23] Ani další listiny přiložené k žalobě neprokazují zásadní zdravotní obtíže. Z obsahu soudního i správního spisu je patrné, že stěžovatel sám aktivně průběžně vyhledává lékařskou péči, byl opakovaně vyšetřen lékaři různých odborností, aniž by byly zjištěny zásadní zdravotní problémy. Zdravotním stavem se krajský soud zabýval a zhodnotil jej v bodě 107 napadeného rozsudku. Zcela v souladu s obsahem spisového materiálu i výpovědi stěžovatele při jednání u krajského soudu dospěl k závěru, že nebyly zjištěny skutečnosti, které by mohly mít vliv na věrohodnost výpovědi. Z Protokolu o jednání u krajského soudu ze dne 5. 6. 2016 lze rovněž ověřit, že stěžovatel provedení žádných dalších důkazů nenavrhoval.

[24] V souladu se setrvalou judikaturou to je právě sám žadatel, který je primárním zdrojem informací podstatných pro řízení o udělení mezinárodní ochrany. Uvádí informace, na základě kterých následně správní orgán shromažďuje další podklady pro rozhodnutí o mezinárodní ochraně. Osobní pohovor, který se žadatelem vede pracovník správního orgánu, tak představuje velmi důležitý moment, neboť doplňuje v žádosti většinou pouze poměrně stručně nastíněnou základní dějovou linii a v celkovém kontextu vytváří významný obraz věrohodnosti žadatele (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 6. 2010, č. j. 9 Azs 17/2010 – 182 či rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70). Věrohodná výpověď žadatele je dostatečným důkazním prostředkem, kterým žadatel prokazuje pronásledování vlastní osoby, resp. hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy. Poznatky získané z výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu správní orgán porovnává se skutečnostmi, které plynou z dalších shromážděných materiálů. Pokud má správní orgán ohledně předestřeného příběhu pochybnosti, je na něm, aby shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele vyvracejí či zpochybňují (viz rozsudek

pokračování

NSS ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57). Zjistí-li správní orgán ve výpovědi rozpory, musí mít žadatel možnost tyto nesrovnalosti vysvětlit (srov. např. rozsudek NSS ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015 - 54).

[25] Žalovaný shromáždil dokumenty, jejichž obsah je v přímém rozporu s tím, co stěžovatel tvrdí. Zejména se jedná o údaje obsažené v žádosti o udělení schengenského víza a v kopii cestovního dokladu stěžovatele. Zásadní rozpor ve výpovědi stěžovatele k otázkám týkajícím se jeho cestovního dokladu při pohovorech v Nizozemí a následně v ČR rovněž vedou k závěru, že v na první pohled konzistentním azylovém příběhu vyskytují natolik závažné rozpory, že výpověď nelze hodnotit jako věrohodnou. Stěžovatel měl možnost tyto rozpory vysvětlit (srov. rozsudek NSS ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 Azs 18/2007 - 55), nicméně tak uspokojivým způsobem neučinil. Nepřesnosti v údajném telefonickém překladu při pohovoru v Nizozemí by navíc musely být přítomny prakticky u všech otázek týkajících se cestovního dokladu (viz bod 3 protokolu založeného na č. l. 113 správního spisu), což se i NSS jeví jako velmi nepravděpodobné a účelové tvrzení. Stěžovatel při pohovoru nevznesl žádné námítky k tlumočení, uvedl, že rozuměl všem otázkám. V úvodu zprávy je navíc obsažena informace o tom, že pohovor proběhl za přítomnosti tlumočnicka, což rovněž odporuje tvrzení stěžovatele. Kasační soud proto přisvědčil názoru krajského soudu, že učiněná výpověď, resp. předestřený azylový příběh není jako celek věrohodný.

IV. Závěr a náklady řízení

[26] Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[27] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 větu první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. listopadu 2019

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu